

Delgobe var gift med en norsk Dame, Marie Nicolette Louise Flor (Datter af Boghandler Flor i Bergen), der døde i Christiania $\frac{22}{4}$ 1911. Delgobe, der tillige var belgisk Vicekonsul, var i det sidste Aar sygelig og døde Nytaarsdag stille og rolig, efterladende sig flere Børn.

A. W. R.

Forskelligt fra Genealogiens og Personalhistoriens Verden.

Ved **Paul Hennings.**

Redaktøren har modtaget Meddelelse om, at der den 11. December 1915 i Barcelona er stiftet »Det Catalanisk-heraldiske Selskab« for at fremme praktiske genealogiske og heraldiske Studier i Catalonien, og det stilles i Udsigt, at Selskabet straks vil tage fat paa at udgive et Værk om spanske Adelspatenter fra det 15. Aarhundrede. Selskabets Sekretær, Hr. Enrique Rafoli, begynder i sin paa Spansk affattede Skrivelse med i blomstrende Sprog at »kysse Adressatens Hænder« og slutter med at anmode om Optagelse af Notitsen om Selskabets Stiftelse i det af Adressaten »saa værdigt« redigerede Tidsskrift, som han notabene ikke kender af andet end Navn!

En Personalhistoriker, der gennemgaar Kirkebøgernes Daabsregistre med kritisk Sans — vil hurtig blive opmærksom paa, at der i fremtrædende Grad gør sig Modsætninger gældende for Faddernes Vedkommende. I en vis Periode er Fadderne faa, i en anden talrige, en Tid lang er det højfornemme Faddene, der figurere selv ved ganske jævne Familiers Daabsøjtideligheder, medens det til andre Tider nærmest er Familien og Husets Omgangsvener, denne Pligt betros; ja, i Trediveerne og Fyrreerne af forrige Aarhundrede træffer man i selv jævnt velstillede borgerlige Familier ofte kun Forældrene selv og Jordemoderen indtegnede som Faddere. Det vilde ikke være uden kulturhistorisk Værd nærmere at belyse, naar og i hvilken Anledning Ovegangen i disse »Mcder« har fundet Sted.

For kort Tid siden gjorde et af de største danske Dagblade opmærksom paa, at det for omtr. en Snes Aar tilbage ikke var ualmindeligt i mange gode Hjem at træffe en Gæstebog, og at en saadan Bog i adskillige fremmede Lande er meget populær. I de store Millionærhjem paa Fifth Avenue i New-York er det første, der præsenteres den indtrædende Gæst, medens han endnu opholder sig i Hallen, en saadan ret stor, i Reglen i Læderbind indbunden, Gæstebog, til Indskrivning. Første Gang skriver han i Reglen kun sit Navn; men ved senere Lejligheder kommer der ofte en Tilføjelse af en eller anden Art, en Tak, et lille Vers, en Tegning eller et Par bevingede Ord, der hentyder til Gæstens Forhold til det Hjem, hvori han befinder sig. Ofte drives der en ligefrem Kappelstrid om, hvem der kan opvise den interessanteste Gæstebog med udsøgte Navne, og Bogens Indhold giver i hvert Fald altid en sikker Anledning til Samtalestof.

Hverken i Danmark eller Norge har, som nævnt, Hjemmets Gæstebog været ukendt; den var for 25—30 Aar siden en almindelig anvendt Gave ved festlige Lejligheder, og endnu opbevares den mange Steder som en Børnenes Arv fra Fædrenehjemmet, og paa de gulnede Blade fortælles der ofte i faa Linier en Del af et gammelt Hjemts Historie.

I Hjem, der ser mange Gæster, ikke mindst paa Landet, vil en saadan Bog kunne være til stor Glæde senere hen i Tiden, og bringe mangt et halv-glemmt Besøg tilbage i frisk Minde, ligesom man ikke maa undervurdere Bogens store familiehistoriske Betydning, en Betydning, der ikke er mindre end Stam-bøgernes fra de tidligere Aarhundreder.

I Tyskland har Præsterne allerede for Aar tilbage faaet Paalæg fra Kultusministerierne om at udarbejde Sognekroniker, hvilket har givet Anledning til, at Præsterne mange Steder har gjort et overordentlig fortjenstfuldt historisk og ofte ogsaa personalhistorisk Arbejde paa helt bår Bund. Et betydeligt Antal saadanne Krøniker er nu trykte, manges mundtlig Tradition af største Interesse er derved bevaret fra Forglemmelse, og megen historisk Sans er derigennem bleven vakt i Sognet. Resultatet, der er naaet, er af en saa betydningsfuld Natur, at det er uforstaaeligt, hvorfor vi ikke herhjemme forlængst har faaet Blikket op herfor, og fulgt dette efterlignelsesværdige Eksempel. Hvor stor Vægt der i Tyskland lægges paa denne Sag, fremgaar i øvrigt allerbedst deraf, at f. Eks. det evangeliske Overkirkeraad i Preussen har udstedt Paalæg om, at Præsterne nu under Verdenskrigen ogsaa skal føre en særskilt K r i g s k r o n i k for deres Sogn for derved til alle Tider at bevare et sandfærdigt Billede af, hvorledes Krigen, selv om Landsdelen er bleven forskaanet for selve Krigenes Rædsler, har virket paa Livet i Almindelighed i Sognet.

Den 15. April 1916 samledes paa Familieløkken ved Skarpsno et stort Antal Medlemmer af Slægten Gulbranson, Descendenter efter den kjendte Christianiakjæbmand Hans Gulbranson, og de i denne Slægt indgiftede Mænd og Kvinder, i Anledning af, at det var 170 Aar siden, at Hans Gulbransons Moder, fra hvem han havde sine Evner i Arv, blev født.

Hans Gulbranson, der var en Bondedreng fra Ringerike, kom til Christiania med to tomme, men stærke Næver. Da han døde i Tredserne af forrige Aarhundrede, havde han Bolig og Forretning i sin Gaard paa et af Christianias værdifuldeste Strøg, Hjørnet af Carl Johansgade og Kirkegade, det nuværende Posthus. I Gulbransons Tid var Gaarden med sine to Etager en af Christianias smukkeste. Desuden ejede han store Skov- og Landejendomme og havde ved Skarpsno bygget Landstedet »Noisomhed«, som arvedes af hans Søn Carl Gulbranson.

Torsdag den 16. Marts 1916 afholdt den With'ske Slægt i København en Mindefest i Anledning af 125 Aarsdagen for Slægtens mest kendte Mand, den højtansete Stænderdeputerede, Herredsfoged, Justitsraad Jesper Peter Withs Fødsel.

Den 31. Marts 1916 har den danske Konge stadfæstet en Lov om Navneforandring, der i al sin Kortfattedhed lyder:

Den ved Lov om Navneforandring af 22. April 1904 § 9 fastsatte Frist for Adgangen til Antagelse af Slægtnavn ved Øvrighedsbevis forlænges indtil Udgangen af Juni Maaned 1921.

Herved er Haabet om at faa en rationel, paa Sagkyndighed baseret, Ordning af Navnesagen skudt ud i det uvisse, og det Forslag, som paa Dansk historisk Fællesforenings Initiativ udarbejdedes af et Udvalg, hvori for øvrigt ogsaa Justitsministeriet var repræsenteret, er altsaa desværre foreløbig lagt ad acta.

De Rigsdagen forelagte Bemærkninger til Lovforslaget ere saalydende:

»Ved Lov om Navneforandring af 22. April 1904 § 9 blev det fastsat, at det ved kgl. Anordning skulde bestemmes, fra hvilken Dag den ved Lovens §§ 1—5 aabnede Adgang til Antagelse af Slægtnavn ved Øvrighedsbevis skulde indtræde, samt at Adgangen — med Undtagelse af den i § 5 omhandlede Adgang for fraskilte Hustruer til at genoptage deres Pigenavn — skulde ophøre 10 Aar efter dens Indtræden.

I Henhold hertil blev det ved kgl. Anordning af 15. Juni 1906 fastsat, at den nævnte Adgang skulde indtræde den 1. Juli 1906, og den vil saaledes ophøre med Udgangen af Juni Maaned 1916.

Naar den ved Loven af 1904 indførte lette Adgang til Navneforandring begrænsedes til et Tidsrum af 10 Aar, var Grunden den, at man tænkte sig, at dette Tidsrum, var tilstrækkeligt til Gennemførelse af den ved Loven tilstræbte Navnefornyelse, saaledes at man i stort Omfang var kommen bort fra Benyttelsen af de gængse, almindelige Familienavne og derefter kunde gaa over til for Erhvervelse af nyt Navn at fastsætte saadanne strengere Betingelser, som er fornødne dels for Opnaaelsen af den ønskelige Fasthed paa Navneomraadet, dels for Gennemførelsen af en virksom Beskyttelse af bestaaende Familienavne.

Tiden har imidlertid vist, at det paagældende Tidsrum af 10 Aar ikke har været tilstrækkeligt til det angivne Formaals Opnaaelse, idet man — om end Adgangen til Erhvervelse af Navnebevis har været benyttet i stort Omfang — langt fra i tilstrækkelig Grad er kommen bort fra Anvendelsen af almindelige Familienavne. — I Tiden fra 1. Juli 1906 indtil Efteraaret 1915 er der ifølge Indberetninger fra Landets forskellige Overøvrigheder udfærdiget ca. 6,000 Navnebeviser, omfattende et Antal Personer af i alt ca. 20,000.

Om end dette Antal er ret betydeligt, kan det dog ikke bestrides, at de almindelige Familienavne endnu benyttes i saa stort Omfang, at der fremdeles er Trang til Bestemmelser, der aabner en let Adgang til Erhvervelse af nyt Navn, og Forholdet er da ogsaa det, at Benyttelsen af de nu bestaaende Regler herom ikke har været i Aftagende, men at Antallet af udfærdigede Navnebeviser, netop har været i Stigning i den senere Tid.

Justitsministeriet maa derfor formene, at der er Grund til at træffe Bestemmelse om Forlængelse af den Frist, der er fastsat for Ophøret af Adgangen til Erhvervelse af Navnebevis, og heri finder man yderligere Støtte ved den Omstændighed, at det i det hele ikke vil være heldigt paa det nuværende Tidspunkt paa Navneomraadet at gennemføre Lovbestemmelser af fast og endelig Karakter, idet saadanne Bestemmelser i stort Omfang maa være afhængige af de gældende Lovregler paa Familierettens Omraade; men netop paa dette Omraade kan der ventes i en nærmere Fremtid at ville komme til at foreligge en ny Lovgivning paa Grundlag af de Forarbejder, som dels allerede er foretagne, dels for Tiden foretages af den fælles skandinaviske Civillovskommission. Af disse Grunde har man derfor heller ikke forment for Tiden at kunne imødekomme et fra »Dansk historisk Fællesforening« modtaget Andragende om mere omfattende Ændringer i den gældende Navnelov.

Man har ikke forment at burde foreslaa Opretholdelsen af den nuværende Tilstand i et længere Tidsrum end 5 Aar fra den nu fastsatte Fristis Udløb.»

I den kommende 5-aarige Periode har Historikerne og Genealogerne altsaa intet andet at gøre end at protestere meget kraftigt, naar Misbrugen ved Tildeling af nye Navne bliver altfor flagrant, — og haabe paa, at Protesten bliver andet og mere end en Røst i Ørkenen.

Slægten Munthe-Kaas i Norge samledes den 4. Maj 1916 til en Familiefest for at fejre fem Hundreedaarsdagen for Slægtens Bestaaen, idet

Slægten, som det gentagne Gange har været fremhævet i Dagspressen, kan dokumentere Afstamningen fra Ove Ovesen til Gravlev, der nævnes første Gang i 1416.

Det er ikke helt ualmindelig blandt Udlandets Adelsslægter, at der paa deres Stamslotte i nogle Værelser indrettes Slægtsmuseer til Familiemalerierne og værdifulde Erindringer om Slægtens Medlemmer, bl. a. for dergennem at opelske Slægtsfølelsen hos de Yngre af Slægten.

I Danmark og Norge findes, bortset naturligvis fra det skønne Rosenborg Slot i København, der jo i eminent Forstand danner et egentlig Slægtsmuseum for det danske Kongehus, ikke meget af denne Art; Familienrelikvierne faar ikke den Røgt og Pleje, de bør have, men gaar ofte ud af Slægten ved at nedarves paa Spindesiden. Det er derfor en Glæde at konstatere et Eksempel til Efterlignelse, tilmed i en af vore borgerlige Patrier-slægter, idet Brygger V a g n J a c o b s e n med stor Kærlighed til sine Slægtstraditioner har indrettet nogle af det gamle Glyptoteks smukke Rum til Mindehaller for sin Fader Carl Jacobsen og sin Bedstefader I. O. Jacobsen og har gjort det paa den smukkeste og værdigste Maade; dette Slægtsmuseum indviedes den 2. Marts i Aar, Aarsdagen for Carl Jacobsens Fødsel. Ganske vist har ikke mange Slægter saadanne Ahner, som disse to at opvise, men det er jo heller ikke nødvendigt; hvor mange Minder om dygtige Medlemmer f. Eks. af vore gamle Bondeslægter eller Haandværkerslægter vilde ikke have været bevaret fra Tilintetgørelse, om den Tanke havde rodfæstet sig i Folket, at det vel er Umagen værd, ja en Pligt, ved slige Slægtsamlinger at holde de gode Slægtstraditioner i Arv.

Det burde overhovedet være en arveretlig Maxime, at Familiemalerier og Erindringer af Betydning for en Slægt, ikke bør nedarves i Spindelinen, og at Besidderen af saadanne Genstande ikke maa betragte sig som E j e r af dem, men kun som Slægtens Forvalter, saaledes at altsaa slige Familienreindringer ere belagte med fideikommissarisk Baand til Fordel for Slægten. Jeg indrømmer, at det er et ideelt Synspunkt, men var det mon uigennemførligt; mange Stater bevare jo ved Lov dets Kunstværdier fra at udføres af Landet, og er det egentlig andet end det samme, blot med videre Ramme, om man ved Lov søgte at hindre, at Slægtserindringer gaa ud af en Slægts Eje. Hvis Staten støttede denne Tanke, vilde den bevare mangt et kulturhistorisk Stykke fra at forsvinde, saa vist som kun Slægten, hvortil det hører, med virkelig Pietet kan beskytte det og bevare det selv i trange Tider, — i Stedet for at slaa det i Mønt!

Man kunde — som Etatsraad H. R. Hiort-Lorenzen, paa Basis af sine anstillede Undersøgelser, elskværdigt oplyser — undertiden fristes til at tro, at der er sket en væsentlig Forandring af F o r n a v n e n e i Danmark. Under Paavirkning af Grundtvig blev der optaget nogle Navne efter Saxo, som ikke havde været brugte i mange Aarhundreder, men ialfald i den sidste Fjerdedel af det andet Aartusende er Forandringen ikke stor. Det er de samme Fornavne, der stadig gaar igjen, og kun faa af de i Midten af det 17. Aarhundrede brugte Fornavne ere gaaede helt af Brug.

Til Christian den Fjerdes Begravelse og Frederik den Tredies Kroning var der indbudt henved et halvt Tusind Adelsmænd med Fruer og Frøkener. Af disse hed 19 Jørgen, 18 Henrik, 16 Erik, 14 Niels, 13 Mogens og Otto, 11 Christoffer og Hans, 10 Knud og Claus, 9 Jens og Jacob, 8 Axel og Laurids, Christen og Eiler, 7 Peder og Iver, 6 Christian, Corfits og Jochum, 5 Anders, Ove, Frands og Frederik, 4 Steen, Palle, Johan og Enevold, 3 Oluf, Gunder,

Ebbe, Just, Valdemar, Sivert, Hartvig og Henning, 2 Tage, Gregers, Thomas, Manderup, Caspar, Ditlev, Folmer, Mourids, Kjeld, Predbjørn, Morten, Vincens, Falk, Emmeke, Lave, Gabriel, Holger, Bjørn, Albert, Jesper og Tønne, 1 Hannibal, Herluf, Tyge, Vogn, Markvard, Laxmand, Verner, Viffert, Wulf, Bendix, Flemming, Arend, Rønnov, Venzel, Markor, Herman, Rudbæk, Staller, Matthias, Ulrik, Fasti, Terkel, Godske, Esge, Ernst, Pros, Melchior, Torben, Borkvard, Stig, Ulf og Malte.

Af Adelsfruene hed 48 Anne, 29 Margrethe, 23 Elisabeth (Lisbeth, Elsebe), 20 Karen, 18 Sophie, 15 Birgitte, 14 Dorothea (Dorthe, Dorete), 10 Ingeborg, 9 Christine, 8 Mette, 7 Ellen, Maren, Helvig og Else, 6 Sidsel, Kirsten, 5 Beate og Ide, 4 Christine, Regitze, Hilleborg, Vibeke, 3 Helle, Rigborg, Magdalene, Barbara, Lene og Edel, 2 Berete, Hedvig, Tale og Øllegaard, 1 Eleonore, Jytte, Johanne, Inger, Bodil, Agathe, Olive, Augusta, Cathrine, Berte, Helrød, Herborg, Susanne og Abel; Marie hed ikke en eneste dansk Adelsdame, kun et Par tyske Fruer.

Det er utroligt hvor megen Uvidenhed, der i det store Publikum, hersker om selv de simpleste genealogiske Spørgsmaal, og hvor meget Vrøvl man maa læse paa Tryk fra Mennesker, der ikke forstaa et Ord af, hvad de skriver om:

Forleden fandtes paa en fremtrædende Plads i et udbredt københavnsk Dagblad følgende Notits:

»Det er en gammel Erfaring, at Geniernes Efterslægt hurtig uddør, og at deres Børn ofte er underbegavede. Shakespeares Slægt uddøde allerede i 1670. Goethes eneste Barn, Julius August Goethe, der ikke netop var noget Lys, efterlod sig kun en Søn, med hvem Slægten uddøde i 1885. Af Schillers Efterkommere lever kun en Kvinde, der stammer fra Digterens Søster. Af kendte Videnskabsmænd er det en forbausende ringe Procentdel, som efterlader sig Børn, maaake kun en Procent.

Det er altsaa ikke lutter Glæde for en Familie, naar det pludselig opdager et altfor stort Geni i sin Midte.

Det er jo haabløst at rette alle de Urigtigheder, der findes i denne Notits, men mest utroligt er det dog, at et Blad tør byde sine Læsere at fortælle, at der af Schillers »Efterkommere« kun lever en Kvinde, der nedstammer fra hans »Søster«!

I Vesterbølle Sogns Kirkebog læses i Vielsesregistret den 7. Jan. 1776 følgende Indførsel med Sognepræsten Poul Windings Haand:

Søren Pedersen og Zidsel Sørensdatter.

NB. Brudgommen var saa drukken, at han ej kunde staae, men maatte holdes af een Broder under Forretningen og under Prædikenen faldt han ud af Stolen, hvor han sad, og tumlede hovedkuld ud paa Kirkegulvet. Afskyelig Spektakel!